

Stockholms
universitet

Bedömning för lärande i matematik

Mullsjö 16 juni 2014

Katarina Kjellström
Inger Ridderlind
Anette Skytt

PRIM-gruppen

Bedömning för
lärande i matematik
För åskolor 1-4

Skolverket

Stockholms
universitet

Dagens innehåll

- Vad är syftet med detta bedömningsstöd
- Vilka har arbetat med materialet
- Varför ser det ut som det gör
- När och hur kan du som lärare använda materialet
- Egna övningar med delar av materialet
Workshop i grupper 1-3, 4-6, 7-9

Syftet med materialet är att

- Ge underlag för att beskriva elevens kunskaper i relation till **kunskapskraven**.
- Underlätta, stödja och strukturera planering av undervisning och bedömning.
- Stödja och strukturera lärarens kontinuerliga bedömning.
- Ge underlag för att eleven ska kunna följa sitt eget lärande

2014-06-16 PRIM-gruppen

Ur film från Skolverket som handlar om betygssättning i åk 6

Undervisningsrådet Anna Karin Munkby

Vilka har deltagit i arbetet

Ansvariga i PRIM-gruppen

Katarina Kjellström: *Projektledare, Ansvar årskurs 7-9*

Inger Ridderlind: *Ansvar årskurs 4-6*

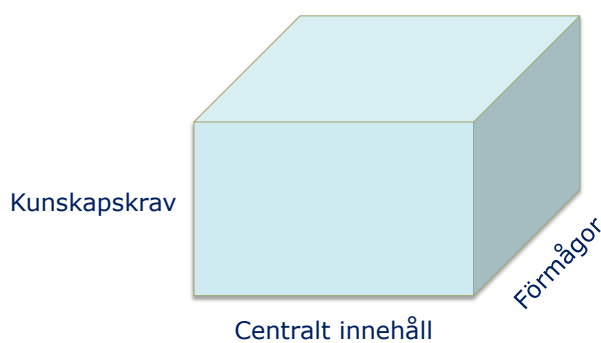
Anette Skytt: *Ansvar årskurs 1-3*

Många matematikdidaktiker och verksamma lärare

Varför ser materialet ut som det gör

Kursplanens tre dimensioner

Stockholms
universitet

Vid bedömningen av elevens kunskaper måste man ta hänsyn både till centralt innehåll och förmågorna

	Taluppfattning och tals användning	Algebra	Geometri	Statistik och sannolikhet	Samband och förändring	Problem-lösning
Problemlösning						
Begrepp						
Metoder						
Resonemang						
Kommunikation						

Stockholms
universitet

Kunskapskrav

	Åk 3 Godtagbara	Åk 6 Betyget E	Åk 9 Betyget E
Metoder	<p>Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar med naturliga tal och lösa enkla rutinuppgifter med tillfredställande resultat.</p> <p><small>Eleven kan använda huvudräkning för att genomföra beräkningar med de fyra räknesätten när talen och svaren ligger inom heltalsområdet 0-20, samt för beräkningar av enkla tal i ett utvidgat talområde. Vid addition och subtraktion kan eleven välja och använda skriftliga räknetoder med tillfredställande resultat när talen och svaren ligger inom heltalsområdet 0-200. Eleven kan även avbilda och, utifrån instruktioner, konstruera enkla geometriska objekt samt hantera enkla matematiska likheter och använder då likhetstecknet på ett i huvudsak riktigt sätt. Eleven kan göra enkla mätningar, jämförelser och uppskattningar av längder, massor, volymer och tider och använder vanliga måttenheter för att uttrycka resultatet.</small></p>	<p>Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra enkla beräkningar och lösa enkla rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med tillfredställande resultat</p>	<p>Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med tillfredställande resultat</p>

Materialet består av flera olika komponenter.

Den första komponenten har kunskapskraven som utgångspunkt.

Här beskrivs de aspekter som bör bedömas och som är unika för respektive förmåga.

Generell Bedömningsmatris

Generell bedömningsmatris

Bedömningsområde	På vilken nivå bedöms denna förmåga?	Bedömningskriterier	Bedömningsmetoder
Förståelse	1	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet.
	2	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.
Kunskap	1	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.
	2	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.
Färdigheter	1	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.
	2	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.
Att använda kunskap	1	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.
	2	Den kan beskrivas med hjälp av enkla termer och begrepp och förklaras med hjälp av enkla termer och begrepp.	Genom att diskutera och förklara förståelsen för materialet och förklara förståelsen för materialet.

I vilken grad eleven kan tolka muntlig och skriftlig information med matematiskt innehåll

I vilken grad eleven kan beskriva sitt tillvägagångssätt vid problemlösning med hjälp av matematiska uttrycksformer

Kvaliteten på de strategier och metoder som eleven använder

Hur väl eleven tolkar resultat och drar slutsatser

I vilken grad eleven bedömer rimligheten i ett resultat

Materialet består av olika komponenter.
Den andra tar sin utgångspunkt i det centrala innehållet

Centralt innehåll
i tabellform

Generell
Bedömningsmatris

	Åk 3	Åk 6	Åk 9
Algebra	<p>A32 Matematiska likheter och likhetstecknets betydelse.</p> <p>A34 Hur enkla mönster i talföljder och enkla geometriska mönster kan konstrueras, beskrivas och uttryckas.</p>	<p>A61 Obekanta tal och deras egenskaper samt situationer där det finns behov av att beteckna ett obekant tal med en symbol.</p> <p>A62 Enkla algebraiska uttryck och ekvationer i situationer som är relevanta för eleven.</p> <p>A63 Metoder för enkel ekvationslösning.</p> <p>A64 Hur mönster i talföljder och geometriska mönster kan konstrueras, beskrivas och uttryckas.</p>	<p>A91 Innebörden av variabelbegreppet och dess användning i algebraiska uttryck, formler och ekvationer.</p> <p>A92 Algebraiska uttryck, formler och ekvationer i situationer som är relevanta för eleven.</p> <p>A93 Metoder för ekvationslösning.</p>

2014-06-16 / Katarina Kjellström, PRIM-gruppen

Likhetstecknets innebörd och variabelbegreppet

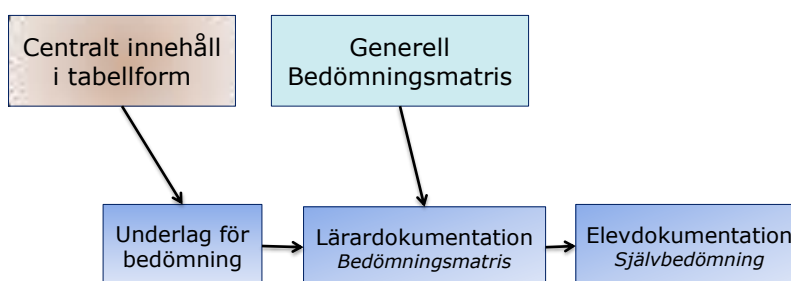
	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9
Grundläggande begrepp (A)	<p>• Matematiska likheter och likhetstecknets betydelse.</p>	<p>• Obekanta tal och deras egenskaper samt situationer där det finns behov av att beteckna obekanta tal med en symbol.</p>	<p>• Innebörden av variabelbegreppet och dess användning i algebraiska uttryck, formler och ekvationer.</p>
Klassificering: Enkelt och långa gåsar (A) och uttryck (A) och ekvationer (A)	<ul style="list-style-type: none"> likhetstecknets olika innebörd dynamisk Lex. $3 + 8 = 11$; $12 - 5 = 7$ eller statiskt Lex. $3 + 8 = 4 + 7$ skiljetecken mellan likhet (=), inte lika med ($\neq$) och större ($>$, $<$) 	<ul style="list-style-type: none"> likhetstecknets olika innebörd dynamisk Lex. $357 + 82 = 439$ eller statiskt Lex. $37 + 1 + 15 = 5 + 6 + 2 = 13$ att obekanta tal kan betecknas med en symbol Lex. en bokstav som kan anta olika värden skiljetecken mellan likhet (=), större än ($>$), inte lika med ($\neq$) och större ($>$, $<$) 	<ul style="list-style-type: none"> att bokstaver i ett uttryck/formel kan representera ett tal (Lex. $5x + 20$ men också ett begrepp (Lex. $A = m^2$)) att 2a betyder $2 \cdot a$, att värdet av uttrycket 2a efter $2 + a$ som är större beror på värdet av a skiljetecken mellan variabler och konstanter dvs. att en konstant har ett fast värde och att en variabel kan anta olika värden skiljetecken mellan likhet (=), större än ($>$), inte lika med ($\neq$) och olika typer av större ($>$, $<$, $\geq$, $\leq$)
Klassificering: Enkelt och långa gåsar (A) och uttryck (A) och ekvationer (A) och förklarande (A) och förklarande (A) och förklarande (A)	<ul style="list-style-type: none"> använder likhetstecknet dvs. värdet och följer led för olika uttryck för samma tal bestämmer värdet av obekanta tal i enkla likheter Lex. $12 - \_ = 6$; $20 = \_ + 12$; $8 + 7 = 9 + \_$; $\_ - 2 = 7$ redovisar sina tankar om likheter och likhetstecken med olika uttrycksformer Lex. med bilder, ord och/eller matematiska symboler ställer och besvarar frågor om likheter och likhetstecknets betydelse 	<ul style="list-style-type: none"> använder likhetstecknet korrekt dvs. värdet och följer led för olika uttryck för samma tal bestämmer värdet av obekanta tal i enkla likheter Lex. $35 - \_ = 8$; $20 + x = 12$; $8 + 7 = 9 + \_$; $x - 4 = 18$ bestämmer värdet av ett eller flera obekanta tal i en likhet Lex. $4 \cdot \_ = \_ + 12$ tolkar och skriver enkla uttryck med symboler Lex. Då mindre än x skrivs $x - 2$. Gör det så mycket som möjligt Lex. $2 + 6, 2x$ redovisar sina tankar om obekanta tal med olika uttrycksformer Lex. med bilder, ord och/eller matematiska symboler ställer frågor, förklarar och besvarar matematiska resonering om likheter och obekanta tal och deras egenskaper 	<ul style="list-style-type: none"> använder likhetstecknet och olika skiljetecken korrekt formulerar algebraiska uttryck Lex. Förklarar betydelsen av ett tal eller en variabel, bestämmer uttryckets värde för olika värden på variablerna redovisar sina tankar om variabler, uttryck, formler och ekvationer med olika uttrycksformer Lex. med bilder, ord eller matematiska symboler och visar relationerna mellan dessa ställer, förklarar och besvarar matematiska resonering om variabler, uttryck, formler och ekvationer klarar och besvarar frågor om variabelbegreppet samt om förklarande

Bedömningsprocessen

2014-06-16 / Katarina Kjellström, Prim-gruppen

Hela materialet består av fem olika komponenter
Här visas hur de kan användas

Alla filer finns i pdf

De filer som läraren ska arbeta med finns också i word

Underlag för bedömning

Stockholms
universitet

Statistik   7a   2014-01-22

Bedömningen fokuserar på vilken grad eleven visar, använder och uttrycker kunskaper om:

- att frekvensen är antalet gånger ett visst resultat förekommer
- olika diagram t ex linjediagram, areadiagram, stapeldiagram och stolpdiaqram
- att olika diagram passar olika bra beroende på datamaterialet
- lägesmåten typvärde, medelvärde och median
- hur lägesmått och spridningsmått kan användas vid jämförelse av statistiska material

Bedömningen fokuserar även hur väl eleven:

- avläser och tolkar information i tabeller och olika typer av diagram och grafer
- graderar axlarna i olika diagram
- använder digitala verktyg för att beskriva resultat från statistiska undersökningar
- beskriver så kallade måttan median, medelvärde och typvärde och när de bör användas
- analyserar, tolkar, värderar och drar slutsatser om resultaten vid egna och andras statistiska undersökningar
- redovisar sina tankar som tabeller, diagram, grafer, lägesmått och spridningsmått med olika uttrycksformer t ex med bilder, ord och matematiska symboler och värder mellan dessa
- ställer frågor, följer, framför och bemötar matematiska resonemang om tabeller, diagram, grafer, lägesmått och spridningsmått

Lärardokumentation

GEOMETRISKA OBJEKT, ÅRSKURS 2

Geometri

Klass/namn: _____ Datum: _____

	Bedömningen visar	På väg mot godtagbar nivå	Godtagbar/E-nivå	Mycket nivå
Problemlösning	I vilken grad eleven kan tolka muntlig och skriftlig information med matematiskt innehåll? I vilken grad eleven kan beskriva sitt tillvägagångssätt vid problemlösning med hjälp av matematiskens uttrycksformer Kvitterar på de strategier och metoder som eleven väljer Hur väl eleven tolkar resultat och drar slutsatser I vilken grad eleven bedömer svårigheten i ett resultat?		Löser problemen där geometriska figurer används Väljer en strategi som är utvecklingsbar	
Begrepp	Hur väl eleven använder olika begrepp Kvitterar på elevens beskrivningar av olika matematiska begrepp och hur eleven väl använder olika uttrycksformer I vilken grad eleven visar kunskap om relationer och samband mellan olika matematiska begrepp		Känner igen och namnger olika geometriska objekt som kvadrat, cirkel, triangel Använder begreppet sida vid beskrivning av flera olika geometriska figurer Uppfattar när som går lös	
Metoder	Hur väl metoden är anpassad till uppgiftens situationer Hur väl eleven ger utför metoder och beskrivningar Hur översiktligt eleven redovisar de Hur väl eleven namngör olika ritlinjeredor			
Resonering	I vilken grad eleven ställer och besvarar frågor med matematiskt innehåll I vilken grad eleven följer, framför och bemötar matematiska resonemang Kvitterar på elevens matematiska resonemang (överlevingar och organisationer)			
Kommunikation	Kvitterar på elevens beskrivningar och redogörelser både muntligt och skriftligt Hur väl eleven använder matematiskens uttrycksformer		Beskriver skillnader och likheter för olika geometriska figurer både muntligt och skriftligt	

© 2013/2014 VU, Lärardoc

Stockholms
universitet

Mitt lärande i matematik

ÅRSKURS 4-3

Namn: _____ Klass: _____ Datum: _____

Vilket område i matematik arbetar du nu med?

_____

Sätt ett kryss i den ruta på varje rad som passar dig bäst.	För det mesta	ibland	Nästan aldrig
Jag förstår de uppgifter i matematik som vi arbetar med	☐	☐	☐
Jag kan förklara när jag löst en uppgift i matematik	☐	☐	☐
Jag ser när en lösning i matematik är bättre än en annan lösning	☐	☐	☐
Jag ser när ett svar är riktigt	☐	☐	☐
Jag använder matematiska verk när jag svarar på frågor på matematikböckerna	☐	☐	☐
Jag förstår när läraren förklarar hur man ska lösa en uppgift i matematik	☐	☐	☐
Jag förstår de matematiska ord vi använder på matematikböckerna	☐	☐	☐

Stockholms
universitet

Självbedömning

ÅRSKURS 4

AL 022014

Namn: _____ Klass: _____
 Datum: _____

Skriv jag kan, försöka bättre, Jag behöver öva lite mer, Eller jag behöver lära mig

Bedöm dina kunskaper om algebra	Saker	Ganska saker	Osaker
Rita och beskriv nästa figur i mönstret t.ex. 	☐	☐	☐
Lösa ekvationer t.ex. $4x = 6 + x$	☐	☐	☐
Fordera hur jag provar att min lösning till en ekvation är rätt	☐	☐	☐
Beräkna värdet t.ex. Hur mycket är uttrycket $a + 7$ valt då $b = 14$?	☐	☐	☐
Skriv uttryck med hjälp av bokstäver t.ex. att fem mer än x kan skrivas $x + 5$	☐	☐	☐
Skriv ett uttryck av omkretsen 	☐	☐	☐
Lösa problem med symboler t.ex. lista ut vad en triangel är värd 	☐	☐	☐
Använda olika strategier när jag löser problem i algebra	☐	☐	☐
Motivera min lösning muntligt eller skriftligt t.ex. varför $x = 14$ när $2 - 4 = 10$	☐	☐	☐

Arbetsområden som finns behandlade i materialet

- Likhetstecknets innebörd i åk 3
- Algebra årskurs 6
- Algebra och mönster åk 8
- Geometriska objekt åk 2-3
- Fyrhörningar, omkrets och area åk 5
- Area och volym åk 8
- Proportionella samband åk 2
- Proportionella samband och koordinatsystemet åk 6
- Funktioner åk 9
- Statistik åk 2
- Statistik åk 4
- Statistik åk 7
- Taluppfattning åk 3
- Stora tal och positionssystemet åk 5
- Bråk åk 7

Dags för film

Du hittar materialet på

www.skolverket.se/bedomningmatematik

Analys av uppgift och elevarbete med stöd av
Bedömning för lärande

Uppgift

Familjen Ryan är på semester i Australien.
De har parkerat sin husbil på plats nummer 16.
På ritningen ser du hur de har parkerat.
Husbilen täcker 8 m^2 av hela platsen.

Hur stor area (yta) har hela plats 16?
Visa hur du löser uppgiften.

Vilka förmågor kan eleven visa i sitt arbete med uppgiften?
Titta i den generella bedömningsmatrisen.

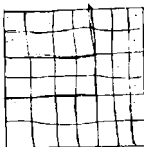
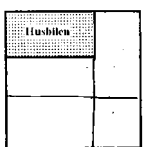
(Vilka kunskaper i matematik kan eleven visa?
Titta i tabellen över centralt innehåll)

Stockholms
universitet

Elevarbeten

$43m^2$

Den har $36m^2$ area
 $4m \cdot 9m = 36m^2$

$4m^2$	$4m^2$	$4m^2$
$4m^2$	$4m^2$	$4m^2$
$4m^2$	$4m^2$	$4m^2$

Den är $36m^2$
 jag har mätt med linjal
 och sidan är 6cm. Husbilen
 är $4 \cdot 2 = 8m^2$ därför är en meter
 1cm på ritningen. Platsen är
 $6 \cdot 6 = 36m^2$

Stockholms
universitet

Denna uppgift prövar begreppet area och följande förmågor kan bedömas

Problemlösning

- I vilken grad eleven kan tolka skriftlig information med matematiskt innehåll
- I vilken grad eleven kan beskriva sitt tillvägagångssätt vid problemlösning med hjälp av matematikens uttrycksformer
- Kvaliteten på de strategier och metoder som eleven väljer
- Hur väl eleven tolkar resultat och drar slutsatser

Begrepp

- Hur väl eleven använder olika begrepp
- I vilken grad eleven visar kunskap om relationer och samband mellan olika matematiska begrepp

Metoder

- Hur väl metoden är anpassad till uppgiften/situationen
- Hur väl eleven genomför metoder och beräkningar
- Hur utvecklingsbara elevens metoder är

Resonemang

- Kvaliteten på elevens matematiska resonemang (motiveringar och argumentationer)

Kommunikation

- Kvaliteten på elevens beskrivningar och redogörelser
- Hur väl eleven använder matematikens uttrycksformer

Vid analys av elevarbetena fokuserar bedömningen

i vilken grad eleven visar, använder och uttrycker kunskaper om

- den information som finns på ritningen
- att en förstoring eller förminskning har samma form som originalet
- skillnaden mellan olika storheter t ex omkrets och area

Bedömningen fokuserar även

hur väl eleven

- mäter längd, area med hjälp av olika mätredskap och standardiserade enheter t ex cm och m^2
- använder informella och formella metoder för att bestämma omkrets och area för tvådimensionella figurer t ex rektanglar
- redovisar sina tankar som har med mätning och storheter att göra på olika sätt t ex med bilder, ord eller matematiska symboler och växlar mellan dessa

Dags för workshop

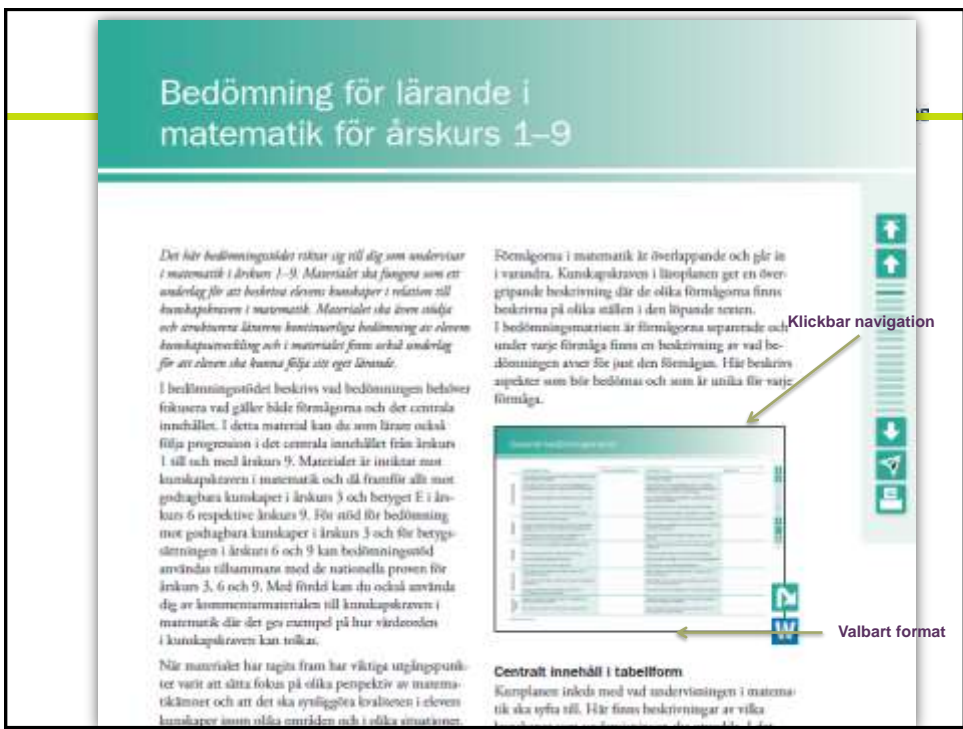
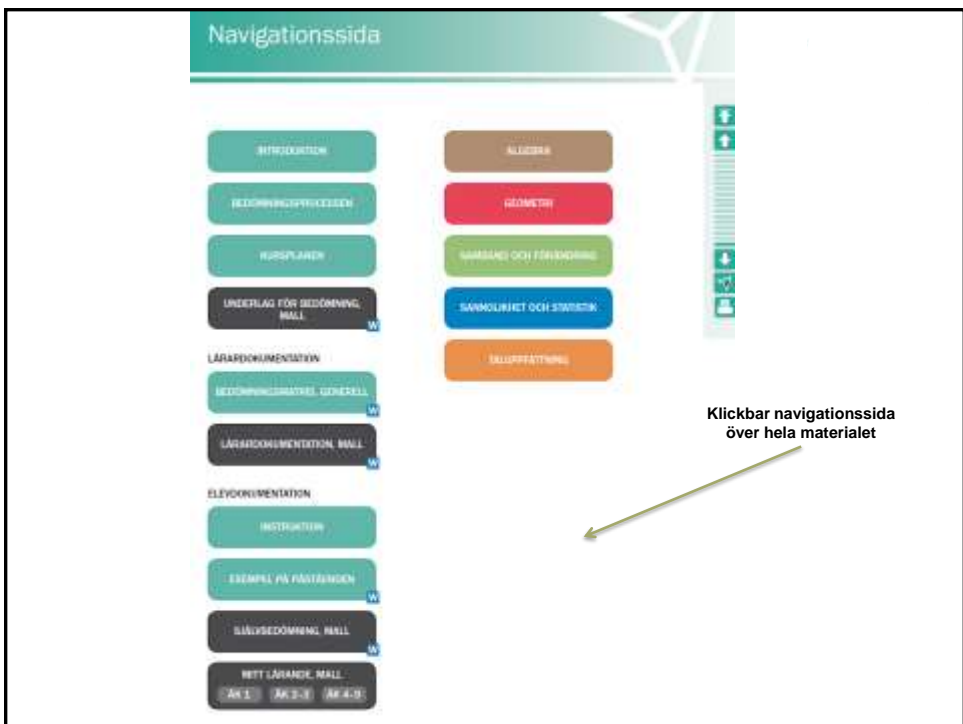
The screenshot shows the Skolverket website interface. At the top, there is a navigation menu with links for 'Hemsida', 'Om oss', 'Läroplaner', 'Skolprogram', and 'Vårdnad'. Below this is a search bar with the text 'Sök på hela Skolverkets webbplats:' and a 'SÖK' button. The main navigation bar includes 'Start', 'Läroplaner ämnen & kursplaner', 'Bedömning', 'Regelverk', 'Elever i skolan', 'Gästutvärdering', 'Kompetens & fortbildning', 'Statistik & utvärdering', and 'Gästformer'. The breadcrumb trail reads: 'Du är här: Start / Bedömning / Matematik prov & bedömningsstödet / Grundskoleutvärdering / Årskurs 4-6 / Bedömningsstödet / Matematik / Bedömning för lärande i matematik'. The main content area features a large green 'Bedömning' button and a calculator icon. The text on the page describes the 'Bedömning för lärande i matematik' tool, which is designed to support assessment in mathematics for years 1-6 and 7-9 in primary school. It mentions that the tool is based on the 'Bedömningsstödet' and is available in Swedish and English. A section titled 'Ladda ner bedömningsstödet' provides instructions on how to download the tool as a zip file.

Hur laddar man ner materialet på sin dator

Materialet är omfattande och finns därför i en "zippad" fil på Skolverkets hemsida. Denna fil måste packas upp.

- Om man har en **Mac-dator**: Dubbelklicka på zip-filen för att öppna datorns upppackningsprogram och filen packas upp.
- Om man har en **PC**: Klicka på zip-filen och välj **Spara som**, då sparas filen på Skrivbordet eller välj **Save** så finns filen i Download. Från Download kan man dra zip-filen till skrivbordet.
Högerklicka på zip-filen på skrivbordet och välj extrahera alla.

Navigationssida

Taluppfattning & tals användning

**CENTRALT INNEHÅLL
I TABELLFORM**

UNDERLAG FÖR BEDÖMNING

ÅK 3 ÅK 5 ÅK 7 MALL

LÄRARDOKUMENTATION

ÅK 3 ÅK 5 ÅK 7 MALL

SJÄLVBEDÖMNING

ÅK 3 ÅK 5 ÅK 7 MALL

Att uttrycka och använda tal

Taluppfattning & tals användning

	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9
Formellt innehåll	<ul style="list-style-type: none"> Del av helhet och del av antal. Hur delarna kan bestämmas och uttryckas som enkla bråk samt hur enkla bråk förhåller sig till naturliga tal. 	<ul style="list-style-type: none"> Tal i procentform och dess samband med tal i enkla och decimalform. 	<ul style="list-style-type: none"> Procentform för att uttrycka små och stora tal samt användning av prefix.
Bedömningsinnehåll i vilka grad eleverna ska använda och uttrycker förståelsen om:	<ul style="list-style-type: none"> enkla bråk i t.ex. en halv, en tredjedel, två fjärdedelar att om man delar en helhet i t.ex. fjärdedelar så måste alla fjärdedelar vara lika stora att ett naturligt tal kan skrivas som bråk i t.ex. $3 = \frac{3}{1}$ att en fjärdedel av en helhet kan vara större än en halv om helheten är olika t.ex. att en fjärdedel chokladkaka kan vara större än en halv chokladkaka 	<ul style="list-style-type: none"> fråga som del av helhet, del av antal och del av värde t.ex. att en fjärdedel kan vara en hel sats delar i fyra lika stora delar, ett antal som delas upp i fyra grupper med lika många i varje grupp eller att en fjärdedel av 28 är 7 att man kan dela en helhet i t.ex. fjärdedelar så måste alla fjärdedelar vara lika stora men de kan ha olika form att samma tal kan uttryckas på olika sätt i decimalform, bråkform, och procentform sambandet mellan del och helhet t.ex. att $\frac{1}{2}$ av något är 0,5 eller hälften 50 	<ul style="list-style-type: none"> del av helhet, del av antal och del av värde uttryckt på olika sätt ett samma tal kan uttryckas på olika sätt i decimalform, bråkform, procentform och grundpotensform samband mellan grek och tal i grundpotensform
Bedömningsinnehåll som lärare vill	<ul style="list-style-type: none"> använder bråkform/dubbelt som del av helhet ("hälften av kakan") eller som del av antal ("jag har dubbelt så många äggkylor som kon har") känner igen, säger och skriver naturliga tal samt enkla bråk i t.ex. tentan, en fjärdedel, trehundradot redovisar sina tankar om tal och enkla bråk med olika uttrycksformer t.ex. i handling, med konkret material, bilder, ord och/eller matematiska symboler ställer och besvarar frågor om tal och enkla bråk 	<ul style="list-style-type: none"> jämför andelar utifrån olika helheter t.ex. att $\frac{1}{2}$ av 60 är mer än $\frac{2}{3}$ av 30 välar mellan procentform, decimalform och bråkform tolkar, säger och skriver stora tal samt tal i bråk- och decimalform t.ex. faktiskt sextio, en fjärdedel, fjorton hundredelar redovisar sina tankar om tal i bråk, decimal-, procentform med olika uttrycksformer t.ex. med bilder, ord eller matematiska symboler och skalar mellan dessa ställer frågor, handlar och berättar matematiska resonering om tal i bråk-, decimal-, och procentform <p>Mer om procent finns under kunskapsområdet Samband och förändring</p>	<ul style="list-style-type: none"> skalar mellan procentform, decimalform, bråkform och grundpotensform tolkar och utför beräkningar med stora och små tal uttryckt i grundpotensform utför beräkningar med tal i bråkform, i decimalform och i grundpotensform med och utan digitala hjälpmedel redovisar sina tankar om tal i bråk-, decimal-, procent- och grundpotensform med olika uttrycksformer t.ex. med bilder, ord eller matematiska symboler och skalar mellan dessa ställer, handlar och berättar matematiska resonering om tal i bråk-, decimal-, procent- och grundpotensform <p>Mer om procent finns under kunskapsområdet Samband och förändring</p>

Arbeta tillsammans

- Arbetsområde
årskurs 1-3: Bråk
årskurs 4-6: Bråk
årskurs 7-9: Tal skrivna i olika form
- Utgå från tabellen med centralt innehåll och markera de punkter som ni tycker ska vara med i arbetsområdet

Underlag för bedömning

Arbetsområde: _____ Klass: _____ Datum: _____

Bedömningen fokuserar i vilken grad eleven visar, använder och uttrycker kunskaper om

Bedömningen fokuserar även *hur väl* eleven

Lärardokumentation

STORA TAL OCH POSITIONSSYSTEMET, ÅRSKURS 5

Tidspunkt

Klass/namn: _____ Datum: _____

Bedömningen avser	På väg mot godtagbar nivå	Godtagbar/E-nivå	Höga nivå	
Problemlösning I vilken grad eleven kan tolka muntlig och skriftlig information med matematiskt innehåll I vilken grad eleven kan beskriva sitt tillvägagångssätt vid problemlösning med hjälp av matematiska uttrycksformer Kunskaper på de strategier och metoder som eleven väljer Hur väl eleven tolkar resultat och där slutsatser I vilken grad eleven bedömer rimligheten i ett resultat		Tolkar och klarar uppdrag med stora tal på ett godtagbart sätt. Beskriver tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt. Bedömer rimligheten i ett resultat t.ex. att Sverige behållning infö år 100 miljarder.		
	Begrepp Hur väl eleven använder olika begrepp Kunskaper på elevens beskrivningar av olika matematiska begrepp och hur eleven då använder olika uttrycksformer I vilken grad eleven visar kunskap om relationer och samband mellan olika matematiska begrepp		Visar kunskap om att siffran placering ögrt värdet t.ex. att tusan i 12 200 betyder tittusen. Kan använda subtraktion för att "ta bort tusan" i talet 129 508. Skriver tal i utvecklad form t.ex. $4\ 225 = 4\ 000 + 200 + 25 + 5$. Störreordrar stora tal. Placerar stora tal på tallinjen, uppskattar stora måttvärden och använder sifferpunkter. Visar kunskap om att talet stort t.ex. att 7 är 10 gånger större än 0,7.	

Lärardokumentation, forts.

STORA TAL OCH POSITIONSSYSTEMET, ÅRSKURS 5

Tidspunkt

Klass/namn: _____ Datum: _____

Bedömningen avser	På väg mot godtagbar nivå	Godtagbar/E-nivå	Höga nivå	
Metoder Hur väl metoden är anpassad till uppgift/situationer Hur väl eleven använder metoder och beräkningar Hur utvecklingsbara elevens metoder är Hur väl eleven hanterar olika hjälpmedel		Använder huvudräkning för att multiplicera och dividera med 10, 100 och 1 000 med godtagbart resultat Utnyttjar beräkningar i ett talensräkna för att göra beräkningar i ett utvald tabellräkna t.ex. $60 - 80 = 4\ 800$ Använder utvecklingsbara skriftliga räknemetoder och använder på ett godtagbart sätt beräkningar med stora tal t.ex. $4\ 025 - 513$ Använder och använder även räknare för att göra utvalda beräkningar		
	Resonerande I vilken grad eleven ställer och besvarar frågor med matematiskt innehåll I vilken grad eleven följer, förklarar och berättar matematiska resoneringar Kunskaper på elevens matematiska resonering (motiveringar och argumentationer)		Resonerar om stora kvantiteter t.ex. hur många dagar det tar att... Resonerar om stora kvantiteter t.ex. hur många dagar det tar att...	
		Kommunikation Kunskaper på elevens beskrivningar och redogörelser både muntligt och skriftligt Hur väl eleven använder matematiska uttrycksformer		Läser och skriver stora tal t.ex. tittusen sjuttio = 10 070, notationen tiopotentian Beskriver och redogör på ett i huvudsak fungerande sätt både muntligt och skriftligt

Formulera en lärardokumentation Bråk åk 5

Stockholms
universitet

Bedömningen avser	På väg mot godtagbar nivå	Godtagbar/E-nivå	Högre nivå
Problemlösning			
I vilken grad eleven kan tolka muntlig och skriftlig information med matematiskt innehåll			
I vilken grad eleven kan beskriva sitt tillvägagångssätt vid problemlösning med hjälp av matematikens uttrycksformer			
Kvaliteten på de strategier och metoder som eleven väljer			
Hur väl eleven tolkar resultat och drar slutsatser			
I vilken grad eleven bedömer rimligheten i ett resultat			
Begrepp			
Hur väl eleven använder olika begrepp		Använder enkla bråk som tal och att olika bråk kan beteckna samma tal $\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{3}{6}$	
Kvaliteten på elevens beskrivningar av olika matematiska begrepp och hur eleven då använder olika uttrycksformer			
I vilken grad eleven visar kunskap om relationer och samband mellan olika matematiska begrepp			

Stockholms
universitet

Metoder	
Hur väl metoden är anpassad till uppgift/situationen	Skriver enkla bråk i blandad form t ex $\frac{3}{4} = 1\frac{3}{4}$
Hur väl eleven genomför metoder och beräkningar	
Hur utvecklingsbara elevens metoder är	
Hur väl eleven hanterar olika hjälpmedel	
Resonemang	
I vilken grad eleven ställer och besvarar frågor med matematiskt innehåll	
I vilken grad eleven följer, framför och bemöter matematiska resonemang	
Kvaliteten på elevens matematiska resonemang (lösningar och argumentationer)	
Kommunikation	
Kvaliteten på elevens beskrivningar och redogörelser både muntligt och skriftligt	Skriver och läser tal i bråkform t ex en sjätteedel, en sjundedel
Hur väl eleven använder matematikens uttrycksformer	

Diskussionsfrågor

- Hur kan lärardokumentationen användas?
- Vilka möjligheter finns?
- Finns det begränsningar?

Mitt lärande i matematik

ÅRSKURS 4-9

Namn: _____ Klass: _____ Datum: _____

Vilket område i matematik arbetar du nu mest?

_____

Sätt ett kryss i den ruta på varje rad som passar dig bäst.	För det mesta	ibland	Nästan aldrig
Jag förstår de uppgifter i matematik som vi arbetar med	☐	☐	☐
Jag kan förklara hur jag löst en uppgift i matematik	☐	☐	☐
Jag ser när en lösning i matematik är bättre än en annan lösning	☐	☐	☐
Jag ser när ett svar är riktigt	☐	☐	☐
Jag använder matematiska ord när jag svarar på frågor på matematikböckerna	☐	☐	☐
Jag förstår när läraren förklarar hur man ska lösa en uppgift i matematik	☐	☐	☐
Jag förstår de matematiska ord vi använder på matematikböckerna	☐	☐	☐

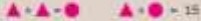

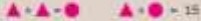

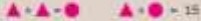
Självbedömning

Algebra 1

Stockholms
universitet

ALGEBRA

Namn: _____	Klass: _____																																								
☐ Söker jag kän. ☐ Går bra så länge jag behöver öva lite mer. ☐ Tror jag behöver lära mig.	Delom: _____																																								
Bedöm dina kunskaper om algebra	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;"></th> <th style="width: 16.6%;">Saker</th> <th style="width: 16.6%;">Ganska saker</th> <th style="width: 16.6%;">Tror</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"> Rita och beskriv nästa figur i mönstret. ex. </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Lös ekvationer! ex. $4x = 6 + x$ </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Fördra hur jag prövar att min lösning till en ekvation är rätt </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Beräkna värdet t ex. Hur mycket är uttrycket $6 + 7$ valt då $6 = 14$? </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Skriv uttryck med hjälp av bokstäver. t.ex. att fem mer än x kan skrivas $x + 5$ </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Skriv uttryck av omkretsen </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Lös problem med symboler! t.ex. lista ut vad en triangel är värd </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Använda olika strategier när jag löser problem i algebra </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"> Motivera min lösning muntligt eller skriftligt. t.ex. varför $x = 14$ när $x - 4 = 10$ </td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> </tbody> </table>		Saker	Ganska saker	Tror	Rita och beskriv nästa figur i mönstret. ex. 	☐	☐	☐	Lös ekvationer! ex. $4x = 6 + x$	☐	☐	☐	Fördra hur jag prövar att min lösning till en ekvation är rätt	☐	☐	☐	Beräkna värdet t ex. Hur mycket är uttrycket $6 + 7$ valt då $6 = 14$?	☐	☐	☐	Skriv uttryck med hjälp av bokstäver. t.ex. att fem mer än x kan skrivas $x + 5$	☐	☐	☐	Skriv uttryck av omkretsen 	☐	☐	☐	Lös problem med symboler! t.ex. lista ut vad en triangel är värd 	☐	☐	☐	Använda olika strategier när jag löser problem i algebra	☐	☐	☐	Motivera min lösning muntligt eller skriftligt. t.ex. varför $x = 14$ när $x - 4 = 10$	☐	☐	☐
	Saker	Ganska saker	Tror																																						
Rita och beskriv nästa figur i mönstret. ex. 	☐	☐	☐																																						
Lös ekvationer! ex. $4x = 6 + x$	☐	☐	☐																																						
Fördra hur jag prövar att min lösning till en ekvation är rätt	☐	☐	☐																																						
Beräkna värdet t ex. Hur mycket är uttrycket $6 + 7$ valt då $6 = 14$?	☐	☐	☐																																						
Skriv uttryck med hjälp av bokstäver. t.ex. att fem mer än x kan skrivas $x + 5$	☐	☐	☐																																						
Skriv uttryck av omkretsen 	☐	☐	☐																																						
Lös problem med symboler! t.ex. lista ut vad en triangel är värd 	☐	☐	☐																																						
Använda olika strategier när jag löser problem i algebra	☐	☐	☐																																						
Motivera min lösning muntligt eller skriftligt. t.ex. varför $x = 14$ när $x - 4 = 10$	☐	☐	☐																																						

Elevernas självbedömning

- Vad ska elevernas självbedömning innehålla?
- Hur kan självbedömningar användas?
- Vilken hjälp finns i materialet?

Analys av uppgift med elevarbeten

2014-06-16 / Katarina Kjellström, Anette Skytt, Inger Ridderlind